

Dani otvorenih vrata HAZU

Glazba i ples

Antička amfora s prikazom svirke na kitari i plesa

Ples u Augsburgu

Anna Pavlova i Laurent Novikoff

Ples, umjetnost harmonična pokreta tijela u ritmičkom slijedu, u svojim je počecima bio motorička reakcija na određene emocije.

Čovjekova želja da osjeća je izrazi kretanjama zabilježena je već na pećinskim crtežima iz paleolitika, slikarijama u grobnicama starog Egipta i etrurskim freskama. U Indiji pišu knjige o plesu, a antički Grci, potvrđujući božansko podrijetlo plesa, daju mu zaštitnicu muzu Terpsihoru. Plesnim se izrazom koriste i kazališta antičke Grčke i Rima, a sastavni je dio i crkvenih rituala, cirkuskih pantomima i dvorskih svečanosti. Temelj društvenih plesova stvoren je u XIV. st., osobito na talijanskim i francuskim dvorovima. Ples je poprimio oblik kruženja i plesanja u paru (*danse royale*).

U renesansi obnovljeni kult ljepote tijela dovodi do popularizacije društvenih plesova kao zabave.

U prvoj polovici XVII. st. francuski su plesovi bili uzor dvorskim i građanskim krugovima ostalih zemalja, a uz plesove u parovima plesali su se i razni oblici kola. *Menuet* je bio novi vodeći ples, dok kao dvorski ples, nakon Francuske revolucije, biva potisnut i zaboravljen. Postali su popularni veliki balovi i plesovi pod maskama. Također, ples je našao novu snažnu afirmaciju kao oblik scenske umjetnosti u dvorskom baletu i plesnim točkama francuske opere. U XIX. st., osim izrazito popularnoga *valcera* i klasičnog bijelog baleta, plesali su se vedri parovni plesovi pristupačni širim građanskim slojevima poput *polke*, *mazurke*, *galopa*, *quadrille*... U XX. st. izvor novih društvenih plesova bile su Sjeverna i Južna Amerika. Razvoj plesa u XX. st. povezan je s pojavom i razvojem *jazza*.

Nakon kratke stagnacije klasičnog baleta početkom XX. st., *S. P. Djagilev* sa skupinom umjetnika (*Ballets Russes*) pokreće znakovite inovacije u sadržajima, glazbi, baletnom izrazu, scenografiji i kostimu.

Na prijelazu iz XIX. u XX. st. pojavio se, kao odgovor klasičnomu baletu, moderni ples koji dopušta slobodnije pokrete i više osobnog izraza.